

Modernismo

(Catalansk modernisme.)

Ca.1880 -1910

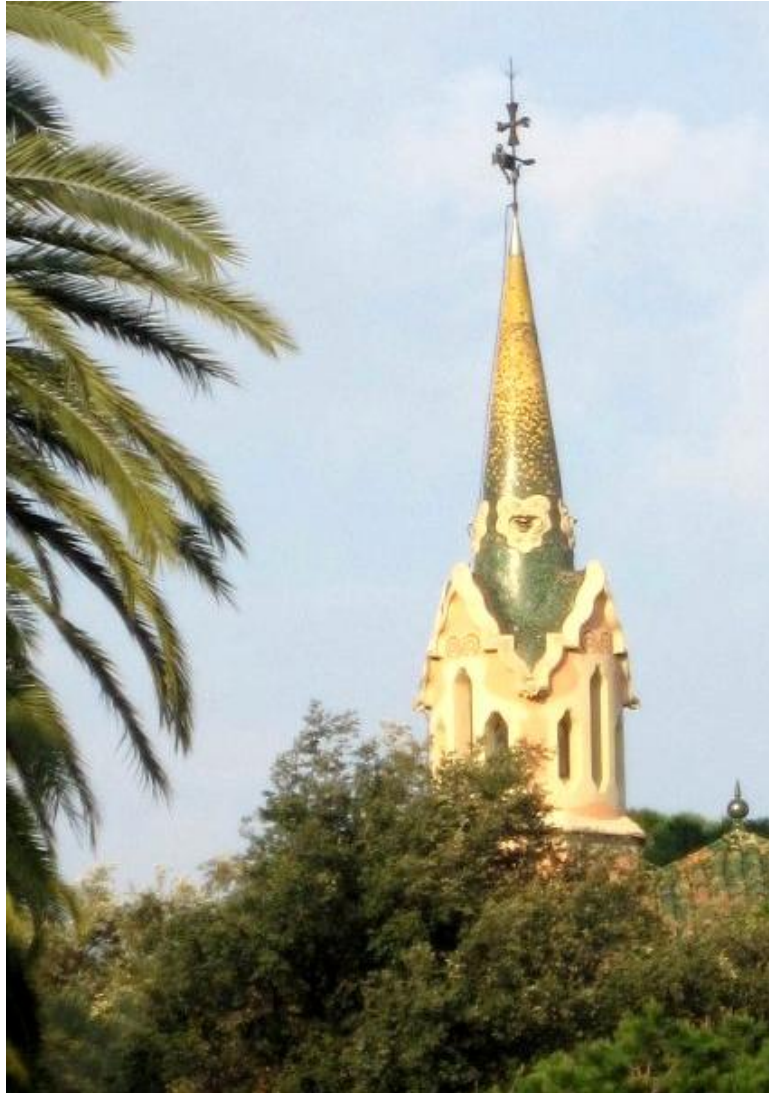

Foto: Naja Ericson

Tekst: Bill Harris Frederiksen & Christine Bøgelund Dancker
December 2010

Fra Arts & Crafts til Art Nouveau og Modernismo.

Arts & Crafts er en design- og kunstbevægelse fra England (ca. 1830 – 1860), som fik stor indflydelse. Den bredte sig til resten af Europa, hvor den findes som inspirationskilde for stilarter som Art Nouveau, Art Deco og i Catalonien (Spanien) som Modernismo.

Arts & Crafts var en reaktion mod det industrialiserede, mekaniserede, engelske industrisamfund, som førte frem til nogle utopier, praktiske (Robert Owen) såvel som teoretiske (Karl Marx). Disse utopier ledte frem til John Ruskin og William Morris, som er de egentlige fædre til Arts & Crafts bevægelsen.

Foto: Bill Harris Frederiksen

Ideernes vandring og spredning, som blandt andet blandt andet formidles gennem kunstnergruppen "prærafaelitterne" (kunstnersammenslutning, grundlagt 1848 af D.G. Rossetti, William Holman Hunt og J.E. Millais) spredtes til Frankrig, Schweiz, Belgien og Catalonien m.fl. Bevægelsen præsenterede sig som Art Nouveau og Modernismo, hvor den dekorative kunst fusionerer med arkitekturen.

Af indflydelsesrige arkitekter skal nævnes, Lluís Doménech i Montaner, Josep Puig i Cadafalch, Josep Maria Jujol, Enrique Nieto og ikke mindst Antoni Gaudi.

Antoni Gaudi fødes i 1852 i Reus (Tarragona). Han betragtes som den største eksponent for Catalonsk Modernismo og var af lederne af Art Nouveau i Europa. På trods af at hans arkitektur udvikler sig til en så personlig stil, er den ret vanskeligt at klassificere.

I 1873 flyttede han til Barcelona, hvor han studerede arkitektur. Hans tegninger blev betragtet som udført af både en sindssyg og et geni. I 1878 afsluttede han sit arkitektstudium.

Gaudi var inspireret af middelalderens litteratur, gotisk kunst, naturens organiske former, musik og af blandt andre Henri de Toulouse - Lautrec's kunst. Den engelske forfatter, kunstner, kritiker og miljøaktivist John Ruskin fik stor betydning for Gaudi. Ruskin fornægtede totalt maskinfremstillede produkter.

Foto: Naja Ericson

Stilens kendetegn

I sit overdådige formsprog anvendte han gotiske og mauriske elementer side om side med sine egne individuelle udtryksformer.

Gaudi brugte fliseskår og glasstumper til farvestrålende mosaikker, som han i vid udstrækning udsmykkede sine husfacader og de bølgeformede bænke, firben og andre organiske former med. Der var tale om en fantasifuld farvesætning af byrummet.

Foto: Naja Ericson

Park Güell

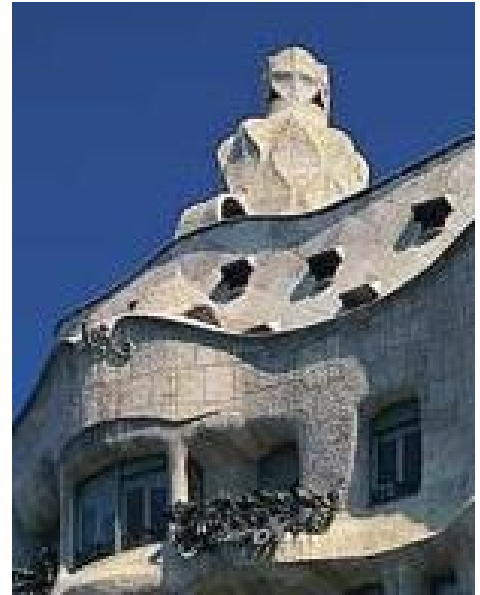
Park Güell et af de mest populære af Gaudís projekter. Lokale og turister fra hele verden kommer til parken for at beskue Gaudís værker. Her er der mulighed for at se modernistisk arkitektur af Gaudi. Den store plads er afgrænset af en ekstraordinær balustrade-bænk, der snor sig i nicher og små halvlukkede områder, hvor den modstående af farverige keramik skaber en spektakulær collage.

Foto: Naja Ericson

Arkitektur.

Husfacader blev til porøse, urolige flader, der ligner bevoksede eller tilhuggede klippevægge med vinduer som huleindgange. Tage som koralrev og overtrukket med abstrakte mosaikker prydet overflader ved indlægningsmateriale små stykker af sten, marmor, glas, keramik, osv. var en meget almindelig dekoration.

Udsnit af større billede

Udsnit af større billede

La Sagrada Familia.

La Sagrada Familia, (den hellige families kirke), er vel Barcelonas kendteste bygningsværk. Gaudi brugte 43 år af sit liv på kirken, men man bygger stadig på den. Den forventes færdig i 2041.

Gaudi's mål var at skabe en katedral for det 20 århundrede. Hans oprindelige plan var, at der skulle være 12 tårne på La Sagrada Familia, som skulle repræsentere de 12 apostle, 4 tårne for evangelisterne, et for Jomfru Maria og et (det største) for Jesus. Jesus-tårnet, der vil blive rejst i kirkens centrum, kommer til at måle i alt 170 meter - de eksisterende tårne har en højde på 109 meter.

Foto: Naja Ericson

Casa Batlló

Med denne bygning kommer brugen af glaseret tegl og de bølgede bevægelser i strukturen for første gang til at dominere Gaudís arkitektur. Huset er bygget oven på en allerede eksisterende bygning, som Gaudi omformede og gav nyt liv, og det indeholder en lang række referencer til den catalanske kulturhistorie. Da facaden næsten var færdigbygget, blev huset døbt "La Casa dels ossos," House of Bones på grund af de krumme stensøjler, der ligner knogler. Selv altanbrystninger af smedejern er malet creme farve. De små altaner er blevet sammenlignet med masker eller kranier.

Udsnit at større billede

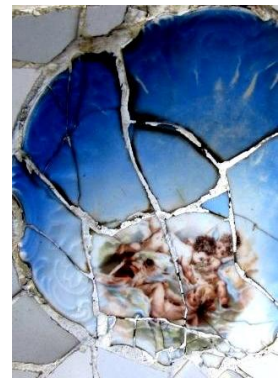

Foto: Naja Ericson

Farverne

Stort set hele farvepaletten var i brug, både lyse og mørke nuancer blandet imellem hinanden, ligesom i naturen.

Farverne blev ofte holdt i de gyldne jordfarver så som mørke sandfarver, dæmpede oxydrøde, oxydgule og brune nuancer. For at bryde de forholdsvis tunge farver brugte Gaudi stærke kontrastfarver, hvide, turkis, purpur, lys pariser blå, oxydgrøn, violette toner, guld og sølv.

Fotos: Naja Ericson

Foto: Naja Ericson

Litteraturliste:

Modanismo af Borja De Riquer I Permanyer, ISBN 1-58093-111-1

Antoni Gaudi af Rainer Zerbst, ISBN 3-8228-0118-6

Art Nouveau af Klaus-Jürgen Sembach, ISBN 978-3-8228-3006-2

www.gaudiallgaudi.com

www.gaudidesigner.com